

Boschzicht vroeger en nu - deel 1

door Vincent Kramers

Voorgeschiedenis

In 1902 erfde de gravin Van Bylandt als laatste telg van het geslacht Van Bylandt de landgoederen Waalsdorp, Groenhoven en Oostduin-Arensdorp. De weilanden van de buitenplaats Oostduin, waar de gravin tot in de Tweede Wereldoorlog woonde, strekten zich uit tot de Raamweg, de Benoordenhoutseweg en de Baronswetering, de huidige Neuhuyskade. Vanuit haar huis keek zij uit op het Haagsche Bos!

Vanwege hoge belastingaanslagen (een groot deel van deze landerijen werd door de gemeente als bouwgrond gewaardeerd) zag zij zich gedwongen grond in de 'Benoordenhoutsepolder' te verkopen aan de gemeente. Wel kon zij een aantal condities bedingen inzake de toekomstige bebouwing. Er moest een villapark komen, "zonder winkels, cafés, vuilnisbelt, begraafplaats of gasfabriek". Berlage maakte, samen met de directeur Gemeentewerken Lindo, in 1908 een veelomvattend stratenplan voor het hele Benoordenhout. Het Nassaukwartier was al tegen het einde van de 19e eeuw ontworpen en aange-

legd door particuliere maatschappijen. Het hoofdkantoor van de Bataafsche Petroleum Maatschappij aan de Carel van Bylandtlaan kwam in 1915 gereed en rond 1924 het Esso hoofdkwartier (thans bekend als 'De rode Olifant' en zetel van een bekend advocatenkantoor) aan de Benoordenhoutseweg. Het ontwerp voor het ESSO gebouw had eerder bij een prijsvraag voor een ontwerp voor een stadhuis in Rotterdam de tweede prijs gewonnen.

Een woonhotel

Op 27 oktober 1920 kochten vier heren namens de N.V. Bouw- en Exploitatie Maatschappij de Moderne Woning twee percelen van samen 3817 m² voor f 145.389,53. Het was een ingewikkelde transactie: er waren 16 verkopers, die de grond op dezelfde dag op hun beurt in hun bezit hadden verkregen. Op deze plek is toen Boschzicht gebouwd, het eerste flatgebouw van Nederland, naar een ontwerp van de architect Verschoor, die ook de flatgebouwen Arendsburg (1925), Groenendaal (1930) en de Duinzichtkerk (1935) op zijn naam zou schrijven. De aannemer was een - toen goedkope - Belg.

De fundatie/kelderconstructie werd vervaardigd van beton, de opbouw bestaat uit baksteenwanden, gekoppeld door een vloerconstructie van betonbalken met systeembetonbroodjes. Ons archief bevat verder niets over de bouwgeschiedenis noch over de exacte datum van oplevering. De voormelde N.V. verhuurde de 32 appartementen. Een aantal zeer grote appartementen werden alsnog gesplitst, omdat al snel bleek dat er geen huurders voor waren te vinden (Benoordenhoutseweg 25, 29, 33 en 37; later ook 24 en 27). De bewoners hadden de beschikking over diverse centrale faciliteiten: bibliotheek, eetzaal en biljartzaal, allen gelegen aan de gang die beide hallen verbindt. Voorts: radioantennes op het dak (ook toen al!), uiteraard een portier, een nachtportier en een keuken in het souterrain. Deze stond via etensliften in verbinding met enkele appartementen. Vanwege deze faciliteiten sprak men destijds van "woon- of familiehotels", het woord serviceflat was nog niet uitgevonden. Naar verluidt was Boschzicht vooral bestemd voor oud-Indisch-gasten die er in zekere mate het comfort en de bediening konden vinden waaraan zij gewend waren. In 1962 stopte het keukenbedrijf en werden de biljart- en eetzaal alsmede de bibliotheek tot kleine appartementen omgebouwd. Ook Benoordenhoutseweg 31 en 39 werden gesplitst; nr. 36 volgde in 1975.

Adellijke families

In de nieuwe statuten van 1937 werd de naam veranderd in Huize Boschzicht N.V. In de oorlog ontkwamen ook de bewoners van Boschzicht niet aan de algemene evacuatie van het Benoordenhout. Het gebouw werd door de Duitsers gevorderd. Na de bevrijding keerden de huurders langzamerhand terug. Wie waren dat alzo? Er bestaat een door de heer Streef (administrateur van 1973 tot 1983) opgestelde lijst met huurders van 1924

Huize Boschzicht in 1928.

Op de eenzame Benoordenhoutseweg staan een melkkar van de Sierkan en een broodkar.

